

CYNGOR GWYNEDD GWYNEDD COUNCIL

Copi drafft o gofnodion 20^{fed} cyfarfod Grŵp Cyswllt Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau, a gynhaliwyd ar 13 Ebrill 2011 (gan ddechrau am 7pm) ym Mhlas Tan y Bwlch, Maentwrog.

Yn bresennol:

Y Cynghorydd

Caerwyn Roberts (CR)	Awdurdod Lleol – Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (cadeirydd)
Alison Hargrave (AH)	Swyddog Ardal Cadwraeth Arbennig PLAS
Dafydd Roberts (DR)	AP – Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Mike Bowyer (MB)	Arall – Archaeoleg
Mike Parry (MP)	Twristiaeth
Bill Miller-Jones (BMJ)	Arall – Plymiwr a pherchennog cwch
Alan Gayden (AG)	Cyngor Cymuned – Dyffryn Ardudwy a Thal-y-bont
Rowland Sharp (RS)	Arall
Rhys Jones (RJ)	AP – Cyngor Gwynedd
Glynne Roberts (GR)	Pysgota Masnachol – Cymdeithas Pysgotwyr Glannau Llŷn
Bill Bracewell (BB)	Hamdden – Partneriaeth Aberdyfi
David Roberts (DavR)	Awdurdod Lleol – Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

(PLAS – Pen Llŷn a'r Sarnau)

(AP – Awdurdod Perthnasol)

Cyflwyniad

Croesawodd CR bawb i'r cyfarfod.

1. Ymddiheuriadau:

Y Cynghorydd Ray Quant	Awdurdod Lleol – Ceredigion
Lucy Kay	AP – Cyngor Cefn Gwlad Cymru
Bob Lowe	
Jilly Whipp	
Mike Thrussell	
Glen Bickell	

2. Cofnodion y cyfarfod diwethaf

2.1 Derbyniwyd bod y cofnodion yn gofnod cywir o'r cyfarfod.

3. Materion yn codi o'r cofnodion

3.1 Eitem 4.2 (Dylai AH wirio ffigurau'r Gymdeithas Cadwraeth Forol ynghylch y costau sy'n gysylltiedig â sbwriel yn y môr): Mae AH wedi siarad â'r Gymdeithas Cadwraeth Forol, a chadarnhaodd mai ffigurau ar gyfer y DU yn hytrach na ffigurau ar gyfer Cymru

yn unig yw'r ffigurau ynghylch y costau sy'n gysylltiedig â sbwriel yn y môr. ***Cam gweithredu wedi'i gyflawni.***

3.2 Eitem 4.2 (Dylai AH anfon manylion cyswllt KWT at AG): ***Cam gweithredu wedi'i gyflawni.***

3.3 Eitem 4.2 (Dylai AH sefydlu grŵp ffocws i drafod y broblem sy'n ymwneud â sbwriel): ***Eitem ar yr agenda.***

3.4 Eitem 5 (Dylai AH ddosbarthu dyddiadau cyfarfodydd cyhoeddus y Cynllun Rheoli Traethlin cyn gynted ag y byddant ar gael): Nid yw'r dyddiadau ar gael eto. Dylid trosglwyddo'r cam gweithredu i'r cyfarfod nesaf.

Cam gweithredu: Dylai AH ddosbarthu dyddiadau cyfarfodydd cyhoeddus y Cynllun Rheoli Traethlin cyn gynted ag y byddant ar gael

3.5 Eitem 8 (Dylai AH ysgrifennu at Greg i gadarnhau bod y Grŵp Cyswllt wedi'i wahodd i gynrychioli diwydiant ar y grŵp): ***Cam gweithredu wedi'i gyflawni.***

3.6 Eitem 8 (Dylai RS anfon gwybodaeth am bysgodfeydd draenogiaid môr at AH. Dylai AH anfon y wybodaeth hon at DavR): Yn ogystal â'r wybodaeth a gafwyd gan RS am isafswm maint ar gyfer glanio a thymhorau caeëdig, roedd AH wedi siarad â Llywodraeth Cynulliad Cymru ac â'r swyddog pysgodfeydd lleol, Asa Owen, am y mater hwn. Mae dau berson yn pysgota afon Dyfi yn rheolaidd. Mae un yn defnyddio gwialen a llinyn ac mae'r llall yn pysgota am hyrddiaid gan ddefnyddio rhwyd sân. Mae'r rheolau canlynol yn berthnasol i afon Dyfi:

- Ni chaniateir pysgota am ddraenogiaid môr rhwng 1 Mai a diwedd mis Hydref
- Ceir isafswm maint ar gyfer glanio
- Ceir isafswm maint ar gyfer rhwyllau
- Mae is-ddeddf 24 yn sicrhau bod afon Dyfi ar gau i rwydi sân a rhwydi drifft rhwng 1 Ebrill a 1 Tachwedd
- Nid oes cyfyngiadau ar bysgota o'r lan

Cafodd y wybodaeth hon ei hanfon drwy e-bost at DavR a'i hesbonio yn y cyfarfod. ***Cam gweithredu wedi'i gyflawni.***

4. Y newyddion diweddaraf gan y Swyddog Ardal Cadwraeth Arbennig

4.1 Y newyddion diweddaraf am waith a gyflawnwyd rhwng mis Mai 2010 a mis Tachwedd 2010

Amlinellodd AH y gwaith a oedd wedi'i gyflawni ers y cyfarfod diwethaf:

- Roedd 2 gyflwyniad wedi'u trefnu – ar gyfer Inner Wheel Caernarfon a Chymdeithas Abersoch Cynaliadwy.
- Roedd Sioe Deithiol 'Cool Seas' wedi dechrau'r wythnos flaenorol, a byddai'n para tan 15 Ebrill. Roedd 16 o ysgolion wedi trefnu ymweliadau. Cafwyd nifer fawr o ymatebion wrth i 50% o'r ysgolion wneud cais am y sioe. Mae AH yn achub ar y cyfle hefyd i siarad â'r athrawon am yr Ardal Cadwraeth Arbennig a sut y gallant gael gafael ar ragor o wybodaeth.
- Bydd AH yn ymweld ag ysgolion o gael cais i wneud hynny – mae Ysgol Llanbedrog eisoes wedi trefnu sesiwn ar gyfer mis Mai.
- Mae AH wedi ysgrifennu erthygl am yr Ardal Cadwraeth Arbennig ar gyfer Llygad Llŷn.
- Cymerodd AH ran mewn cyfweiliad radio am yr Ardal Cadwraeth Arbennig ar gyfer Galwad Cynnar (15 Ionawr).
- Mae'r wefan wedi'i diweddarau.

- Mae'r daflen am ddigwyddiadau blynyddol wedi'i chynhyrchu, a bydd yn cael ei dosbarthu yn fuan.
- Cynhaliwyd llawer o sesiynau glanhau traethau.
- Arweiniodd AH daith dywysedig / cyflwyniad ar gyfer grŵp amlddiwylliannol Pwllheli (yn Aberdaron).
- Blaenoriaeth AH dros yr ychydig fisoedd diwethaf fu'r cynllun rheoli.
- Mae AH hefyd wedi bod yn gweithio ar ddau brosiect yn ymwneud â'r Ardal Cadwraeth Arbennig, sef prosiect Troi Llanw a phrosiect Morwellt.

Prosiect Troi Llanw:

- Mae'r prosiect wedi dod i ben yn swyddogol.
- Mae AH wedi ysgrifennu'r adroddiad terfynol ar gyfer Trefi Taclus.
- Mae'r gystadleuaeth i ysgolion a drefnwyd gan AH wedi dod i ben. Mae'r ymdrechion buddugol wrthi'n cael eu troi'n bosteri, ac mae'r ymdrechion a ddaeth nesaf at y brig yn cael eu troi'n gyfres o sticeri. Y nod yw annog pobl i beidio â thaflu sbwriel, a chodi ymwybyddiaeth o PLAS. Bydd copïau'n cael eu hanfon allan pan fyddant wedi'u cynhyrchu. Bydd AH hefyd yn ysgrifennu eitemau newyddion ac yn anfon datganiad i'r wasg am hynny.
- Er bod y prosiect wedi dod i ben yn swyddogol, mae'r prosiect ei hun yn parhau. Mae llawer o sesiynau glanhau traethau wedi eu cynnal gan ddefnyddio ein hoffer, ac mae AH wedi bod yn eu hysbysebu.

Rheoli'r gwely morwellt ym Mhorth Dinllaen – ymchwiliad cychwynnol i'r defnydd a wneir o systemau mwrio amgen:

- Comisiynodd AH adroddiad i ymchwilio i'r defnydd a wneir o systemau mwrio amgen ym Mhorth Dinllaen.
- Mae'r gwastadeddau llaid a'r gwastadeddau tywod rhynglanwol yn nodwedd sydd mewn cyflwr anffafriol ac sydd â statws cadwraeth anffafriol. Y prif reswm am hynny yw'r effaith y mae'r cyfleusterau mwrio ac angori presennol yn ei chael ar y gwelyau morwellt yn y lleoliad hwn. Mae'r gwelyau morwellt yn nodwedd sy'n rhan o'r gwastadeddau llaid a'r gwastadeddau tywod rhynglanwol.
- Mae nifer o gamau gweithredu wedi'u nodi yn erbyn angori a mwrio ym Mhorth Dinllaen, yng nghronfa ddata camau gweithredu'r Cyngor Cefn Gwlad ac yng nghynllun rheoli PLAS.
- Nod yr adroddiad yw ymchwilio i'r sefyllfa bresennol ym Mhorth Dinllaen, ymchwilio i'r systemau mwrio amgen a chyflwyno'r opsiynau rheoli gorau ar gyfer Porth Dinllaen.
- Mae'r adroddiad wedi'i gwblhau, a dylai fod ar gael ymhen rhai wythnosau.

Cam gweithredu: Dylai AH anfon copi o'r adroddiad drwy e-bost pan fydd ar gael.

5 Cyflwyniad a thrafodaeth ynghylch Parthau Cadwraeth Morol

Rhoddodd AH gyflwyniad ynghylch y sefyllfa bresennol o safbwynt Ardaloedd Morol Gwarchodedig yng Nghymru. Mae Ardaloedd Morol Gwarchodedig yn cynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig morol, Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig, safleoedd RAMSAR a Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig. Ym mis Medi 2009 cynhyrchodd Llywodraeth Cynulliad Cymru ddogfen o'r enw 'Gwarchod Moroedd Cymru' a oedd yn amlinellu ei bwriadau i ddefnyddio dynodiad newydd mewn perthynas ag Ardaloedd Morol Gwarchodedig, a fyddai'n dwyn yr enw Parth Cadwraeth Morol. Y bwriad yng Nghymru yw cael nifer fach o Barthau Cadwraeth Morol Gwarchodedig iawn, gan fod gennym ddigon o Ardaloedd Cadwraeth

Arbennig i gael rhagor o wybodaeth, ewch i wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru www.wales.gov.uk a chwiliwch am ‘Parth Cadwraeth Morol’.

Bu'r grŵp yn trafod y pwnc, a gofynnodd am ragor o wybodaeth pan fyddai ar gael. Awgrymodd y gallai'r Grŵp Cyswllt anfon llythyr at y grŵp rhanddeiliaid Parthau Cadwraeth Morol i ofyn am gael cymryd rhan yn y broses. Nodwyd bod Louise George o Lywodraeth Cynulliad Cymru yn perthyn i'r grŵp rhanddeiliaid.

Cam gweithredu: Dylai AH ysgrifennu llythyr at y grŵp rhanddeiliaid Parthau Cadwraeth Morol i ofyn a gaiff y Grŵp Cyswllt gymryd rhan yn y broses.

6 Cynllun Rheoli PLAS

Esboniodd AH ei bod wedi bod yn gweithio ar y cynllun rheoli dros yr ychydig fisoedd diwethaf gyda'r bwriad o gwblhau'r cynllun cyn gynted ag sy'n bosibl. Daeth AH â 12 o Gynlluniau Gweithredu Pynciol a oedd wedi'u cwblhau i'r cyfarfod, a gofynnodd a fyddai modd i aelodau'r grŵp fwrw golwg arnynt a rhoi eu sylwadau. Yn ogystal, roedd AH am drafod y camau gweithredu o ran rheoli er mwyn dechrau ar y broses o gytuno ar gamau gweithredu. Nododd AH ei bod wedi cysylltu'r holl gynlluniau â chynlluniau Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eraill yng Nghymru a chronfa ddata camau gweithredu'r Cyngor Cefn Gwlad, er mwyn sicrhau cysondeb.

Esboniodd AH y berthynas rhwng y Cynllun Rheoli a chronfa ddata camau gweithredu'r Cyngor Cefn Gwlad. Bydd cynllun rheoli PLAS yn cynnwys yr holl gamau gweithredu perthnasol er mwyn sicrhau bod nodweddion PLAS yn cael eu hadfer i statws a chyflwr ffafriol. Bydd cronfa ddata camau gweithredu'r Cyngor Cefn Gwlad yn cynnwys y camau â blaenoriaeth yn unig. Bydd y gronfa ddata yn rhaglen waith dreigl ar gyfer cynllun rheoli PLAS. Pan fydd y cynllun rheoli wedi'i gwblhau, bydd y grŵp AP yn blaenoriaethu'r camau gweithredu. Dyma'r camau gweithredu a fydd i'w gweld yn y gronfa ddata. Gellir ychwanegu camau gweithredu at y gronfa ddata neu ddileu camau gweithredu ohoni. Bydd hynny'n sicrhau bod gan y grŵp AP drefn adrodd gyfrifiadurol. Ychwanegodd AH na fydd camau gweithredu megis monitro, adrodd, codi ymwybyddiaeth a chynnwys rhanddeiliaid yn cael eu cynnwys yn y gronfa ddata, ond y byddant yn cael eu cynnwys yn y cynllun rheoli.

Cafodd y grŵp drafodaeth am y cynlluniau gweithredu pynciol a'r camau gweithredu o ran rheoli. Nodwyd y dylai dynodiadau eraill megis Parthau Cadwraeth Morol a gwarchodfa fiosffer Dyfi gael eu cynnwys yn y ddogfen. Esboniodd AH fod gan bob cynllun gweithredu pynciol adran ar gyfer cysylltiadau â chynlluniau a phrosiectau eraill.

Cam gweithredu: Dylai AH anfon y cynlluniau gweithredu pynciol at aelodau'r Grŵp Cyswllt drwy e-bost.

Cam gweithredu: Dylai aelodau'r Grŵp Cyswllt gyflwyno sylwadau i AH cyn cyfarfod nesaf y Grŵp Cyswllt ym mis Hydref.

7 Dyfodol gwaith rheoli Ardaloedd Cadwraeth Arbennig

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn ymchwilio i'r modd y caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eu rheoli yng Nghymru, a sut y gall y Llywodraeth eu rheoli fel rhwydwaith o safleoedd. Mae Llywodraeth y Cynulliad wedi gofyn i'r Cyngor Cefn Gwlad ddarparu cyngor

ynghylch y mater hwn. O ganlyniad, mae'r Cyngor Cefn Gwlad wrthi'n cynnal adolygiad o'r modd y caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eu rheoli ar hyn o bryd, er mwyn adrodd yn ôl i Lywodraeth y Cynulliad. Mae hwn yn ddarn pwysig o waith, oherwydd bydd yn dylanwadu ar sut y caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eu rheoli yn y dyfodol. Bydd y Cyngor Cefn Gwlad yn cysylltu ag Awdurdodau Perthnasol ac aelodau'r Grŵp Cyswllt yn fuan i gael eu barn am y modd y caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eu rheoli. Mae'r Cyngor Cefn Gwlad yn bwriadu gorffen y darn hwn o waith dros yr ychydig fisoedd nesaf. Pwysleisiwyd ei bod yn hanfodol bod y Grŵp Cyswllt yn cyfrannu i'r broses hon pan gaiff gyfle i wneud hynny, oherwydd bydd y Cyngor Cefn Gwlad a Llywodraeth y Cynulliad yn defnyddio argymhellion yr adolygiad hwn i benderfynu sut y caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig eu rheoli yn y dyfodol. Cytunodd y Grŵp Cyswllt fod hynny'n bwysig. Nododd AH fod llythyr wedi'i anfon i'r Cyngor Cefn Gwlad i ofyn am gopi o'r adolygiad.

8 Unrhyw fater sy'n peri pryder neu sydd o ddiddordeb

BMJ – Ymbelydredd o Drawsffynnydd

Soniodd BMJ am ymbelydredd oherwydd y trychineb diweddar yn Japan. Roedd BMJ am wybod:

- Beth a wyddys am ymbelydredd o Drawsffynnydd yn yr Ardal Cadwraeth Arbennig?
- A yw'r deunyddiau a gaiff eu storio yn Nhrawsffynnydd yn peri unrhyw risg i'r Ardal Cadwraeth Arbennig?
- A yw'n wir o hyd mai Môr Iwerddon yw'r môr gwaethaf yn y byd o safbwynt llygredd ymbelydrol?

Dywedodd MP fod WYLFA yn arfer monitro'r sefyllfa.

Gofynnodd BMJ beth oedd y sefyllfa mewn mannau eraill. A oes unrhyw un yn mesur hyn?

Nododd RS fod fferm bysgod yn y llyn yn Nhrawsffynnydd, a'i bod yn cael ei monitro'n rheolaidd.

Cam gweithredu: Dylai AH ymchwilio i'r sefyllfa o safbwynt ymbelydredd o Drawsffynnydd.

RS – Biniau sbwriel yn Abermo

Gofynnodd RS a yw'r Cyngor yn gwagio'r biniau cyhoeddus yn Abermo yn llai aml yn awr. Gofynnodd a fyddai modd i'r Cyngor amseru gwagio'r biniau yn well, e.e. a allai wagio'r biniau ar adegau penodol, e.e. cyn bod y siop sglodion yn mynd yn brysur gyda'r nos. Roedd am wybod beth oedd y cynlluniau ar gyfer yr haf.

Cam gweithredu: Dylai AH ymchwilio i'r sefyllfa o safbwynt gwagio biniau cyhoeddus yn Abermo.

AG – Llifogydd yn Nyffryn Ardudwy

Nododd AG fod pryder wedi'i fynegi mewn cyfarfod o'r cyngor ynghylch faint o ddŵr a oedd yn llifo i lawr i'r pentref gan achosi llifogydd mewn tai. Gofynnodd AG â phwy y dylai gysylltu ynghylch y mater, a pha effaith y gallai hynny ei chael.

Soniodd DR y gallai Asiantaeth yr Amgylchedd fod yn cau cannoedd lawer o ffosydd er mwyn atal llifogydd, gan ddefnyddio cyllid LIFE.

Cam gweithredu: Dylai AH ymchwilio i'r broblem o safbwynt llifogydd yn Nyffryn Ardudwy, a darparu pwynt cyswllt yn Asiantaeth yr Amgylchedd i AG.

MP – Gorlifant ym Mhwllheli

Nododd MP fod gryn dipyn o silt, llaid a mwd yn dod lawr yr afonydd ac yn sychu allan yn yr harbwr mewnol. Mae hyn yn achosi dadleoliad fydd efallai yn rhoi tai cyfagos mewn mwy o beryg gorlifant.

MB – Ardaloedd mwrio

Yng ngoleuni prosiect morwellt Porth Dinllaen, soniodd MB fod nifer fawr o ardaloedd mwrio ar dir nad oes neb yn berchen arno.

9 Amser a dyddiad y cyfarfod nesaf

Bwriedir cynnal y cyfarfod nesaf ar 5 Hydref 2011 rhwng 7 a 9pm ym Mhlas Tan y Bwlch.